

ZEG VERTEL HET EENS

Een uitgave van
ZEG Achterhoek
2026

GEEN ENKELE JONGERE TUSSEN WAL EN SCHIP

COLOFON

ZEG Magazine is een uitgave van ZEG Achterhoek.

2026

Redactieadres

ZEG Magazine • www.zegachterhoek.nl

Redactie

Askin Ozay, Annet Hendriks en Mária van Oorschot

Teksten: Frieda Tax

Illustraties & vormgeving: Studio Biesterveld

ZEG Achterhoek is in de eerste jaren gestart met financiering vanuit Provincie Gelderland, de regio(deal) en later door de partners in Arbeidsmarktregio Achterhoek. Deze partners waren de 8 Achterhoekse gemeenten, de scholen voor voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, UWV en LerenWerkt. Het project was onderdeel van het Actieplan Achterhoekse Jongeren, waarin de partners oplossingen zochten voor praktische knelpunten. Met als doel dat alle jongeren onderwijs volgen, aan het werk zijn of een zinvolle daginvulling hebben. Geen jongere tussen wal en schip.

Een initiatief van | Arbeidsmarktregio Achterhoek

 provincie
Gelderland

© 2026 ZEG Achterhoek

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

INHOUD

THEMA'S JONGEREN:

- 8. ZONDER INKOMSTEN
- 12. MET STUDIE-FINANCIERING
- 16. MET START-KWALIFICATIE
- 20. MET WERK
- 22. MET EEN UITKERING

JONGEREN AAN 'T WOORD:

- 7. VICTORIA
- 13. MIRJAM
- 17. DANIELLE
- 21. JIM
- 23. JESSIE

SAMEN ZORGEN DAT JONGEREN VERDER KUNNEN

Geen enkele jongere tussen wal en schip. Met die overtuiging zijn we 4,5 jaar geleden gestart met ZEG Achterhoek. We zagen jongeren die niet naar school gingen, geen werk hadden of geen zinvolle daginvulling vonden. Vaak wisten deze jongeren ook niet goed waar ze terecht konden. Soms kwamen ze bij de gemeente in beeld, vaak ook niet. De redenen waren divers, maar de conclusie was helder: we wilden de rode loper uitrollen, zodat jongeren weer stappen kunnen zetten richting een plek die bij hen past.

Wat we toen nog niet precies wisten, was om hoeveel jongeren het ging en hoe breed de groep eigenlijk is. Een belangrijke eyeopener was dat het niet alleen gaat om jongeren met grote of complexe problemen. Ook jongeren met veel mogelijkheden kunnen vastlopen, bijvoorbeeld na het stoppen met een opleiding. ZEG Achterhoek heeft ons geleerd om breder te kijken en vooral goed te luisteren naar wat een jongere nodig heeft, zonder meteen in regels en systemen te denken. Minstens zo belangrijk is wat we geleerd hebben over samenwerking. Professionals uit onderwijs, gemeenten, sociaal ontwikkelbedrijven, UWV en zorg hebben elkaar beter leren vinden. We ontdekten dat oplossingen soms verrassend praktisch en eenvoudig kunnen zijn: een appje, een duwtje in de rug, een fiets, werkschoenen of studiematerialen.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat je eigenlijk zou willen dat een initiatief als ZEG Achterhoek niet nodig is. Idealiter vinden jongeren vanzelf hun weg en nemen organisaties hun verantwoordelijkheid om hen goed te begeleiden. Juist daarom is het belangrijk dat wat we met ZEG hebben opgebouwd, niet verdwijnt maar wordt verankerd in onze manier van werken. De kennis, de korte lijnen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten blijven.

We zijn er nog niet. Maar met wat we hebben geleerd en bereikt, hebben we een stevige basis gelegd. Dat blijkt ook uit de verhalen in dit magazine. In dit magazine staan we namelijk stil bij 4,5 jaar ZEG Achterhoek. Laten we samen blijven werken aan kansen voor jongeren. Zodat iedere jongere in de Achterhoek de plek vindt die bij hem of haar past.

Jorik Huizinga

Voorzitter Arbeidsmarktregio Achterhoek

PROFESSIONALS AAN 'T WOORD:

- 10. THEO BEIJER
FIJNDER
- 19. MARJON PEET
GEMEENTE
MONTFERLAND
- 25. SHERIDA PRIJOR
SOCIAAL
RAADSVROUW

EN VERDER:

- 4. INLEIDING
- 6. AANTALLEN EN
EFFECTEN
- 14. PRAATPLAAT
- 26. TIPS EN ADVIEZEN

GEEN ENKELE JONGERE TUSSEN WAL EN SCHIP

Meedoen, samenwerken en jezelf ontwikkelen.

In het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Binnen Arbeidsmarktregio Achterhoek zijn dit belangrijke thema's. Jongeren moeten de ruimte krijgen voor de ontwikkeling die bij ze past. Ruimte om te worden wie ze willen zijn. Ongeacht leeftijd, achtergrond of persoonlijke omstandigheden. Dat vraagt om gelijke kansen in het onderwijs, een leven lang ontwikkelen en een inclusieve arbeidsmarkt. Toch gaat dit niet altijd vanzelf, blijkt uit de praktijk van ZEG Achterhoek. Wat is in de afgelopen jaren bereikt en geleerd?

ZEG Achterhoek richt zich sinds mei 2021 op jongeren van 16 tot 27 jaar die vastlopen of dreigen vast te lopen. Niet alleen jongeren zonder opleiding, werk of inkomen vinden hun weg naar de ZEG Jongerenconsulenten. Ook jongeren mét opleiding, werk, een uitkering en jongeren met jeugdhulp of ondersteuning vanuit de Wmo. Het zijn jongeren die niet weten waar ze terecht kunnen. Ze lopen vast in begeleiding of hebben slechte ervaringen met instanties. Of ze hebben simpelweg niet altijd iemand die met hen meedenkt. Het probleem zit dus niet zozeer in het ontbreken van voorzieningen, maar vooral in het vinden van de juiste weg.

De kracht van de ZEG Jongerenconsulent

De kern van ZEG Achterhoek wordt gevormd door de ZEG Jongerenconsulenten. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor jongeren én professionals. De kracht van de jongerenconsulenten zit onder meer in het laagdrempelige contact, wat vaak begint met een eerste contact via social media of de website. Vaak volgt de reactie van de ZEG Jongerenconsulenten via WhatsApp, want ook snel reageren (binnen 48 uur) is belangrijk. Net zoals aansluiten bij de vraag en energie van de jongere. Dus bijvoorbeeld afspreken waar de jongere zich prettig voelt en vooral ook doorvragen. Wat is de echte vraag? Belangrijk in de aanpak is ook dat ZEG Achterhoek geen loket is, maar een persoon. De jongerenconsulenten werken outreachend en zoeken jongeren actief op, ook via social media. Ze gebruiken geen vragenlijsten of checklists. Ze vragen door totdat ze weten wat de jongere echt nodig heeft en gaan daarnaar op zoek. Op deze manier bereiken de ZEG Jongerenconsulenten juist jongeren die anders buiten beeld blijven. Wat hen echt onderscheidt? Dat is hun houding: naast de jongere staan, niet tegenover. Dat maakt dat jongeren vertrouwen krijgen en hun verhaal durven delen. Hiermee vervullen de ZEG Jongerenconsulenten een ombudsfunctie.

Meer dan school en werk: de 'Big 5'

Bij de start van ZEG Achterhoek lag de focus op school en werk. Maar al snel werd duidelijk dat uitdagingen vaak breder liggen. Daarom werkt ZEG Achterhoek vanuit vijf leefgebieden, ook wel 'Big 5' genoemd, van het Nederlands Jeugd Instituut en Movisie. Het gaat om school & werk, inkomsten, wonen, welzijn (zoals gezondheid) en support (netwerk en steun). Uit de praktijk blijkt dat twee derde van de jongeren op meerdere leefgebieden uitdagingen ervaart. De grootste knelpunten: (dreigende) uitval op school, (dreigende) werkloosheid en isolement. Juist die combinatie van uitdagingen maakt dat jongeren vastlopen. Voor de verschillende leefgebieden zijn in veel gemeenten verschillende loketten en organisaties.

Van loketten naar samenwerking

ZEG Achterhoek groeide in de afgelopen jaren uit tot een verbindende schakel in de regio. Een plek waar lijnen samenkomen. Zo werken de ZEG Jongerenconsulenten samen met scholen, gemeenten, sociale diensten, werkgevers en zorg- en welzijnspartners. Steeds vaker gebeurt dat via jongerenambassadeurs: professionals binnen organisaties die intern de weg kennen en ruimte hebben om maatwerk te leveren. Deze jongerenambassadeurs spelen een sleutelrol: ze openen deuren binnen hun organisatie, zorgen voor passende oplossingen en maken uitzonderingen mogelijk als dat nodig is.

Warme overdracht: het verschil maken in de praktijk

Een belangrijk onderdeel van de ZEG-aanpak is de 'warme overdracht'. Deze houdt in dat de jongere weet wie met hem of haar verder gaat. De warme overdracht houdt ook in dat er persoonlijk contact is tussen de professionals en dat actief wordt gevolgd of het contact goed loopt. Ook kan de jongere altijd terugvallen op ZEG Achterhoek. De ervaring heeft immers geleerd dat het juist bij de overgang van bijvoorbeeld school naar werk of van hulpverlening naar zelfstandigheid vaak misgaat. Jongeren 'zweven' tussen organisaties. De warme overdracht voorkomt dit. Of beter gezegd: probeert dat te voorkomen. Want hier ligt nog een belangrijke opgave voor de toekomst.

Maatwerk mogelijk maken: ZEG Opstartbonus

Soms zit een oplossing in iets kleins. Veiligheids-schoenen voor de stage. Een fiets om naar het werk te komen. Reiskosten. Werkkleding. Daarvoor was er in de afgelopen jaren de ZEG Opstartbonus: een flexibel, ontschot budget dat snel ingezet kon worden. In 4,5 jaar tijd kregen 313 jongeren een ZEG Opstartbonus

toegekend. De laatste jaren blijken steeds minder jongeren dit financiële steuntje nodig te hebben, omdat de samenwerkingspartners van ZEG Achterhoek zelf meer maatwerk leveren. Maar de les blijft: zonder ruimte voor maatwerk komen jongeren niet verder.

Duurzame resultaten

De aanpak van ZEG Achterhoek is effectief. Van de ingezette interventies blijkt 81% duurzaam (minimaal 6 maanden effect). De jongere blijft op school, vindt werk of zet stappen richting een stabiel leven. De afgelopen jaren leverden ook inzichten op die vooraf niet waren voorzien. Zo blijken ook professionals vast te lopen. De helft van de aanmeldingen komt via professionals die zelf niet weten waar ze terecht kunnen. Een andere les dat vooral overgangen kwetsbaar zijn. Juist bij veranderingen (school, werk, verhuizing) vallen jongeren uit. En: niet iedereen heeft een netwerk, veel jongeren staan er alleen voor. Nieuwe doelgroepen vroegen daarnaast om nieuwe samenwerkingspartners. Zoals Sociaal Domein Achterhoek voor jongeren in begeleid wonen; een vorm van jeugdhulp/Wmo (12% van de aanmeldingen).

Lijstje voor de toekomst

De voortzetting van de ZEG-aanpak is mooi en vooral noodzakelijk. Toch vraagt het wel wat. Zoals ruimte en voldoende tijd voor de jongerenambassadeurs om zelf jongeren te begeleiden, intern deuren te openen, uitzonderingen te (laten) maken en ontschot budget beschikbaar te krijgen. Ook belangrijk: een neutrale en laagdrempelige digitale toegang/vindplaats en een begeleider als vertrouwenspersoon (buddy). Deze buddy hoeft niet altijd een professional te zijn. Het kan ook een vrijwilliger zijn of een familielid, vriend of voetbaltrainer. En misschien wel het belangrijkste voor de toekomst: het besef dat alleen zeggen dat 'de jongere centraal staat' niet genoeg is. De ambitie 'geen enkele jongere tussen wal en schip' vraagt om ruimte, vertrouwen én samenwerking in de praktijk.

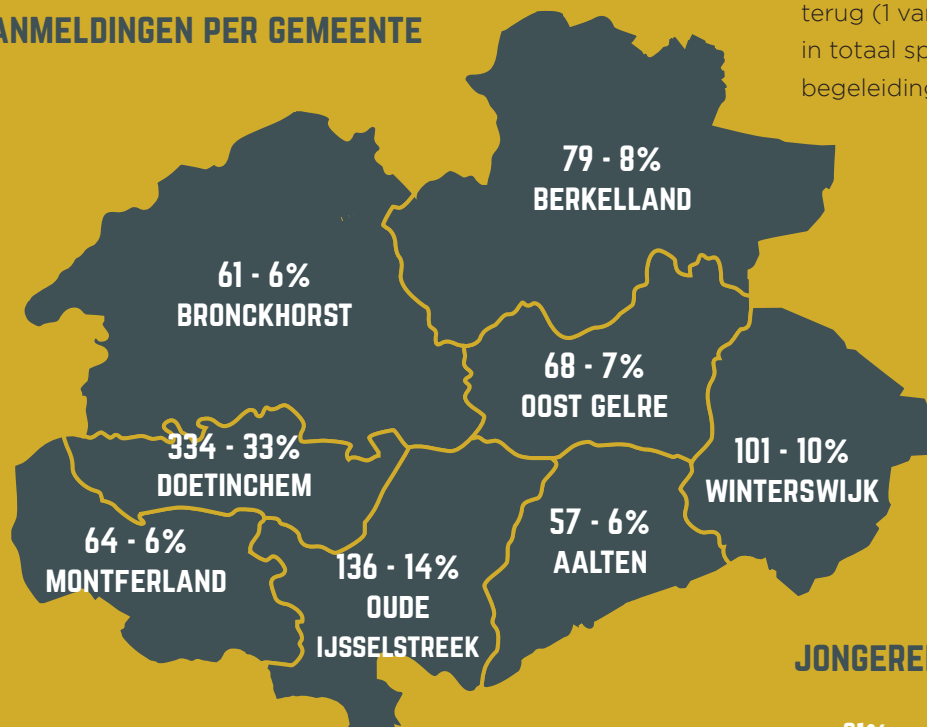
8 SUCCESFACTOREN

- Ruimte om 'buiten de lijntjes te kleuren'
- Maatwerk kunnen bieden
- Regie nemen & ontschot budget inzetten
- Organisatie-overstijgend samenwerken
- Afspreken waar de jongere wil
- Eerste reactie na aanmelding binnen 48 uur
- Directe online aanmelding
- Contact via social media

CIJFERS IN BEELD

VERDELING AANMELDINGEN OVER DE BELANGRIJKSTE INKOMSTENBRON

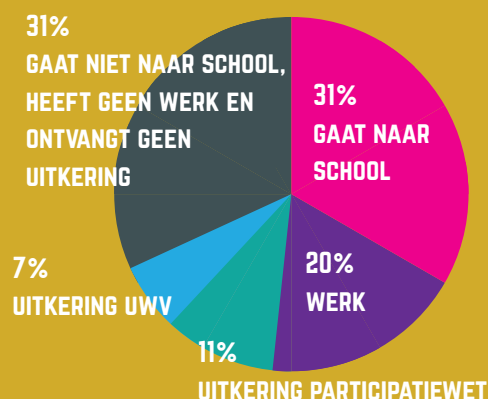
AANMELDINGEN PER GEMEENTE

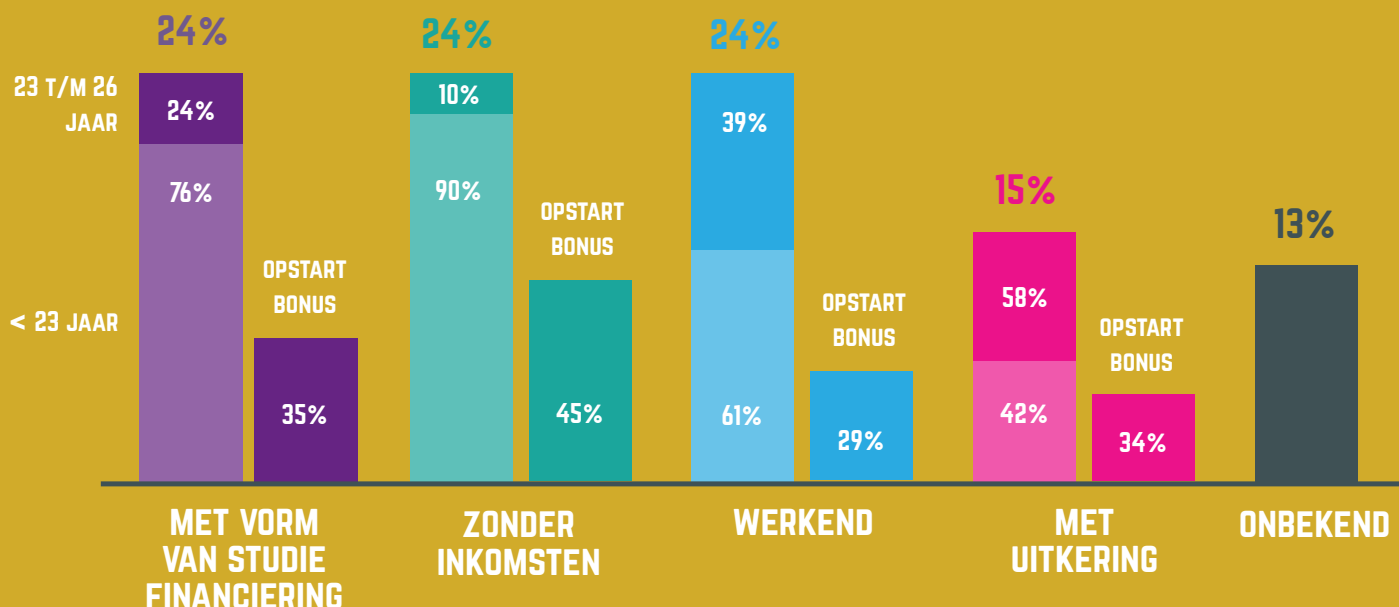
998 jongeren hebben zich tussen mei 2021 en december 2025 bij ZEG Achterhoek gemeld. Soms kwamen jongeren nog een keer terug (1 van de 7), waardoor er in totaal sprake was van 1.145 begeleidingstrajecten.

Van 503 jongeren weten we dat ze geen startkwalificatie hadden. 85 procent was jonger dan 23 jaar. 349 jongeren hadden wel een startkwalificatie. 59% was jonger dan 23 jaar.

JONGEREN ZONDER STARTKWALIFICATIE

AANMELDINGEN PER DOELGROEP

EEN FIETS DIE HET VERSCHIL MAAKT

Victoria (21) wil niets liever dan meedoen. Leren, werken en haar eigen weg vinden. Maar soms zitten regels en praktische belemmeringen in de weg. Met hulp van ZEG Achterhoek en een bijzondere samenwerking lukt het haar toch de stap naar werk te zetten.

Victoria volgt één dag per week de Entree-opleiding. Ze is gemotiveerd en doet het goed op school. Ondanks haar fysieke beperking is er geen sprake van verzuim of uitval. Toch loopt ze tegen een probleem aan: ze heeft geen recht op een ov-studentenreisproduct. Dat komt omdat ze staat ingeschreven op een school voor praktijkonderwijs. Een andere regeling voor reiskosten is er niet. De kosten voor reizen naar school leggen daardoor extra druk op budget van Victoria en haar ouders. Als ze bij ZEG Achterhoek komt, blijkt de ZEG Opstartbonus de oplossing voor haar reiskosten. Zo kan Victoria zonder financiële zorgen haar opleiding blijven volgen.

Met begeleiding vanuit de Transitieroute behaalt Victoria haar mbo-2 diploma Helpende Zorg & Welzijn. Daarna vindt ze direct een baan in de zorg. Precies wat ze wil: betekenisvol werk en een stap richting zelfstandigheid.

Mobiliteit als sleutel

Maar ook nu spelen praktische problemen. Victoria werkt op verschillende locaties en draait wisselende diensten, ook 's avonds en in het weekend. Op die tijden rijdt er niet altijd openbaar vervoer. Meerijden met collega's is vaak geen optie, omdat iedereen andere routes en diensten heeft.

Een goede fiets zou uitkomst bieden. Vanwege haar fysieke beperking heeft een elektrische fiets de voorkeur. Zelf heeft Victoria daar op dit moment geen geld voor en ze komt ook niet in aanmerking voor de gebruikelijke regelingen.

De jongerenconsulent van ZEG Achterhoek denkt met haar mee. Samen schrijven ze een motivatiebrief voor een aanvraag bij de landelijke stichting Every Day Heroes. In haar brief vertelt Victoria hoe belangrijk het voor haar is om zelfstandig naar haar werk te kunnen en niet afhankelijk te zijn van anderen.

De aanvraag wordt gehonoreerd. Dankzij de bijdrage van Every Day Heroes kan Victoria een elektrische fiets aanschaffen. Die geeft haar vrijheid, rust en vertrouwen. Zo kan ze doen waar ze energie van krijgt: werken in de zorg en van betekenis zijn voor anderen.

EVERY DAY HEROES

Every Day Heroes is een landelijke stichting die invulling geeft aan SROI-verplichtingen van bedrijven. De stichting maakt werk mogelijk voor mensen die willen en kunnen werken, maar een laatste steuntje nodig hebben.

Wederkerigheid staat centraal: de één heeft een helpende hand nodig, de ander kan iets extra's betekenen. Met hun middelen wordt de laatste stap naar werk mogelijk gemaakt, bijvoorbeeld via een opleiding, begeleiding, rijbewijs of fiets.

Info: www.everydayheroes.com

JONGEREN HEBBEN NIET ALTIJD EIGEN INKOMSTEN

Als jongeren naar het voortgezet onderwijs gaan, krijgen ze meestal zak- of kledgeld van hun ouders. Ze verdienen vaak ook geld met een bijbaantje. Gaan ze daarna niet naar het mbo, hbo of de universiteit, dan verandert dat niet. Wel voor hun ouders, want die ontvangen geen kinderbijslag meer. Dus als een jongere vanaf zijn of haar 18e niet verder studeert en geen werk heeft, dan hangt het van de situatie van de ouders af of ze vanuit thuis nog financiële ondersteuning krijgen. Dat kan voor problemen zorgen, want hoe betaalt die jongere bijvoorbeeld de eigen ziektekostenverzekering?

Op grond van de Participatiewet hebben jongeren van 16 en 17 jaar geen recht op een uitkering. Ze kunnen wel een beroep doen op arbeidsondersteuning door de gemeente. Denk aan een leerwerktraject (art. 10f). De jongere moet hiervoor wel als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV. Ze vallen dan onder de definitie: niet-uitkeringsgerechtigde. Voor deze groep geldt geen leeftijdsgrens. De gemeente is verplicht beleid te formuleren voor de arbeidsondersteuning aan de doelgroep Participatiewet, waaronder niet-uitkeringsgerechtigden (art. 7).

Geen uitkering aanvragen

Jongeren van 18, 19 en 20 jaar vragen meestal geen uitkering aan. Het bedrag per maand voor deze leeftijdscategorie is lager dan de uitkering vanaf 21 jaar (€ 316,- tegenover € 1.283,-). Dit lagere bedrag wordt al gauw verdiend met een bijbaan en dus vinden ze het vaak niet de moeite waard een uitkering aan te vragen. Jongeren vanaf 21 jaar vragen ook niet graag een uitkering aan. Soms zijn ze bang deze te moeten terugbetalen. Vaak weten jongeren ook niet dat deze ondersteuning bestaat.

Alle jongeren

Formeel hebben alle jongeren zonder uitkering recht op ondersteuning vanuit de Participatiewet. De praktijk is weerbarstig. Op websites van gemeenten en sociale diensten staat vaak alleen de mogelijkheid voor het aanvragen van een uitkering. Ook wordt telefonisch, aan de balie of tijdens het eerste gesprek een checklist gehanteerd, op basis van de rechtmatigheid van een uitkeringsaanvraag. In de dienstverlening en informatievoorziening staat dus vaak de uitkering voorop en niet de begeleiding of ondersteuning waaraan een jongere behoefte heeft.

WEL UITZICHT OP VASTE BAAN, GEEN RECHT OP UITKERING

Jason (18) is na twee niet-afgemaakte mbo-opleidingen gaan werken. Dat gaat prima, totdat hij ineens zijn baan kwijtraakt en drie maanden in de WW komt. Jason zit niet stil en het lukt hem een mooi contract in de wacht te slepen bij een bedrijf in de buurt. Voordat hij kan starten, moet hij eerst een cursus doen. Dat vindt hij geen probleem. Het is een mooie kans en zijn nieuwe werkgever betaalt de kosten. Zijn werkgever belooft hem dat hij daarna verder kan met de bbl-opleiding Medewerker Productietechniek. Alleen gooien de reiskosten roet in het eten...

Die drie maanden WW vliegen voorbij. Dus op het moment dat de cursus begint, heeft Jason geen inkomsten meer. Omdat hij zelfs de reiskosten naar zijn cursus niet kan betalen, neemt Jason contact op met zijn werkadviser bij het UWV. Die vertelt hem dat het UWV niets kan doen, omdat hij geen WW meer heeft. Hij had na zijn WW contact moeten zoeken met de sociale dienst van de gemeente. Maar dat wist Jason niet en heeft hij dus ook niet gedaan. De werkadviser verwijst Jason naar het regionaal mobiliteitsteam 'Achterhoek Werkt Door' (tegenwoordig Werkcentrum Achterhoek). ZEG Achterhoek zit ook in dit team. De consultant stelt voor om alsnog een uitkering bij de sociale dienst aan te vragen. Helaas krijgt Jason een afwijzing. De reden: Jason is niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Jason had graag verteld over zijn toekomstplan. Maar die kans krijgt hij niet, hij komt niet verder dan het invullen van een checklist.

Stagevergoeding

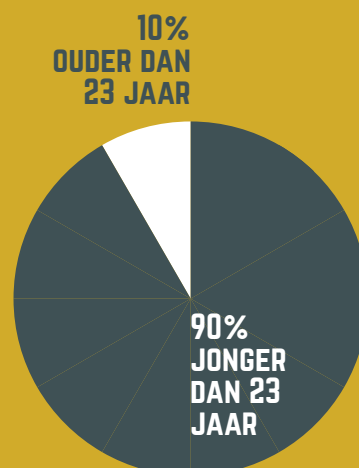
De consultant laat het er niet bij zitten en belt Jasons nieuwe werkgever. Die blijkt niet op de hoogte van Jasons lastige situatie. Omdat de werkgever Jason graag in vaste dienst neemt, werkt het bedrijf mee aan een oplossing. De werkgever heeft al zo'n € 11.000 geïnvesteerd in de opleiding van Jason, daarom spreekt de consultant af dat het bedrijf een vergoeding krijgt vanuit ZEG Achterhoek. Hiermee kan de werkgever Jason een stagevergoeding betalen. Zo komt alles toch nog goed. Jason krijgt het beloofde, vaste contract en hij is inmiddels met zijn bbl-opleiding gestart.

CIJFERS IN BEELD JONGEREN ZONDER INKOMSTEN

243 jongeren (24 %) die zich in de afgelopen 4,5 jaar bij ZEG Achterhoek hebben gemeld, hebben geen inkomsten uit werk, studiefinanciering of een uitkering.

90% van de jongeren zonder inkomsten is jonger dan 23 jaar.

Van de jongeren zonder inkomsten die zich bij ZEG Achterhoek hebben gemeld, heeft 45% de ZEG Opstartbonus aangevraagd. Van de totale groep jongeren meldt 31% (313 unieke jongeren) zich voor de ZEG Opstartbonus. Dus jongeren zonder inkomsten melden zich vaker voor een Opstartbonus.

INTERVIEW

“ZEG IS GEEN VOORLIGGENDE VOORZIENING, HET IS DE LAATSTE STROHALM”

Bij Ontwikkelbedrijf Fijnder staat één overtuiging centraal: investeren in jongeren loont dubbel. “Jongeren hebben nog een hele toekomst voor zich”, zegt Theo Beijer, directeur van werkleerbedrijf Fijnder. Al zo lang als hij weet, krijgen jongeren binnen zijn organisatie aandacht. “Een goede investering nu werkt de rest van hun leven door.”

“Toen ik bij de voorganger van Fijnder, SDOA, kwam werken, was er net zoveel formatie op jongeren zonder uitkering als op jongeren met een uitkering”, vertelt Theo. Die focus was mede ontstaan door de sterke samenwerking tussen SDOA en het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en de jeugdhulp. “Wij hebben bijvoorbeeld al heel lang aandacht voor de overgang van school naar werk. Consulenten van ons kijken samen met jongeren in het laatste jaar van het praktijkonderwijs wat voor hen een goede vervolgstap kan zijn. Dat kan werk zijn, een opleiding of soms gewoon dagbesteding.”

De 18e verjaardag van een jongere is volgens Theo een belangrijk moment: “Voordat een jongere 18 wordt, moet hij of zij van alles van ouders en bijvoorbeeld van school. Daarna valt deze ‘moet’-kant

weg, terwijl de vraag ‘wat ga jij doen?’ juist urgenter wordt. Ouders bellen ons wel eens. ‘Mijn kind heeft geen inkomen, zit de hele dag te gamen, we maken ons zorgen’. Maar als een jongere niet wil en geen uitkering heeft, kun je weinig verplichten. Toch zoeken we wel altijd contact met de jongere en proberen we hem of haar te verleiden ondersteuning te aanvaarden. Om toch iets met hun leven te doen.”

Bruggetje naar ZEG Achterhoek

Theo weet uit ervaring dat heel wat jongeren negatieve ervaringen hebben met organisaties en instanties. “Een jongere zit niet te wachten op de volgende teleurstelling, dus klopt niet snel bij weer een instantie aan.” En daar ligt een belangrijk bruggetje naar ZEG Achterhoek. “De ZEG Jongerenconsulenten zijn onafhankelijk van welke organisatie dan ook. Het contact is laagdrempelig, dat is voor jongeren echt heel belangrijk.” De Fijnder-directeur onderschreef bij de start van ZEG Achterhoek dan ook de noodzaak. “Ik weet dat sommige jongeren tussen wal en schip vallen. En ik weet ook: we willen het goede doen, maar dat betekent niet dat het altijd lukt.”

De grootste waarde van ZEG Achterhoek zit volgens Theo vooral in wat ZEG heeft losgemaakt bij bestaande organisaties. “ZEG Achterhoek heeft geholpen om over schotten heen en oplossingsgericht te kijken. Niet alleen vanuit wet- en regelgeving redeneren, maar vanuit de

vraag en de gewenste uitkomst: wat is er nú nodig om deze jongere verder te helpen?” Tegelijk is Theo ook kritisch. “Soms is het diffuus: is ZEG Achterhoek een voorliggende voorziening of juist de laatste strohalm? Voor mij is het dat laatste.” Hij legt uit dat Fijnder en het onderwijs juist de opdracht hebben om met oplossingen te komen. Daarbij kijk je naar eigen mogelijkheden en naar beschikbare voorliggende voorzieningen. Soms wordt te snel de stap naar ZEG Achterhoek gezet. “Want”, legt hij uit, “wij moeten het zelf kunnen. Pas als alle routes zijn verkend en het lukt echt niet, dan is er ZEG Achterhoek. ZEG is geen standaard tussenstation.”

“ZEG ACHTERHOEK HEEFT ORGANISATIES ECHT AAN HET DENKEN GEZET”

THEO BEIJER - FIJNDER

In de spiegel kijken

Theo vervolgt: “Organisaties hebben het nodig om scherp te blijven en af en toe in de spiegel te kijken: doen we wel het goede?” Daarom juicht hij de beweging toe van ‘casuïstiek’ naar ‘borging’: minder draaien op individuele dossiers, meer zorgen dat de gezamenlijke organisaties structureel anders gaan werken. Jongerenambassadeurs bij organisaties passen volgens hem goed in die lijn.

In de toekomst heeft Theo vertrouwen, juist omdat de urgentie groeit. “Als je naar ons cliëntenbestand kijkt, zien we steeds meer jongeren. Er komen ook steeds meer risico's bij, zoals psychische problematiek, verslaving en de verleiding van ‘het snelle geld’ en criminaliteit. Als we daar geen goede reactie op hebben, worden het hele ‘dure’ jongeren voor de toekomst.” De conclusie van Theo: “ZEG Achterhoek heeft de regio geholpen door jongeren direct te ondersteunen én door organisaties aan het denken te zetten over: ‘Wat kunnen en moeten wij zelf doen voor een jongere?’.” Ook voor de toekomst blijft het belangrijk het thema jongeren te agenderen. “Want jongeren zijn kwetsbaar én kansrijk. Alles wat je nu goed doet, betaalt zich een leven lang terug.”

STUDIEFINANCIERING IS VOORLIGGEND, MAAR NIET TOEREIKEND

Mbo-studenten die een bol-opleiding volgen, hbo- en wo-studenten hebben recht op studiefinanciering. Voor studenten in het volwassenenonderwijs is er de tegemoetkoming scholieren. Mbo-studenten die een bbl-opleiding doen, krijgen geen studiefinanciering; ze hebben een arbeidsovereenkomst en ontvangen loon van hun werkgever.

Sinds het schooljaar 2023-2024 bestaat de basisbeurs weer. Dit betekent dat als studenten binnen tien jaar hun diploma halen, de studiefinanciering een gift wordt. Dan is de beurs dus geen lening meer. Voor een mbo bol-opleiding op niveau 1 of 2 is de basisbeurs altijd een gift. Studenten uit gezinnen met een laag of middeninkomen (tot 70.000 euro) krijgen een aanvullende beurs. Zijn deze studenten nog geen 18 jaar en wonen ze alleen met één van de ouders? Dan is de aanvullende beurs hoger.

Zelf uitrekenen

Op www.duo.nl kunnen studenten uitrekenen hoeveel aanvullende beurs ze krijgen. En hoe lang hun studiefinanciering nog doorloopt. Want de maximale

duur is gelijk aan de maximale duur van de opleiding (meestal 48 maanden). Stroomt een student door vanuit het mbo naar het hbo, dan krijgt de student opnieuw recht op vier jaar basisbeurs.

Voorliggende voorziening

Studiefinanciering is een voorliggende voorziening. Hoeveel studiefinanciering een student krijgt, verschilt per opleiding en per jongere. Dit is afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden, zoals inkomen van ouders.

Wil je meer weten over studiefinanciering? Klik dan op de QR-codes

VERHAAL VAN DE JONGERE STUDENT MET KIND

ZEG Magazine 2026 - 13

Als Mirjam (18) ontdekt dat ze in verwachting is, zit er niets anders op dan met de middelbare school te stoppen. Na de geboorte van haar dochter pakt ze de draad weer op via het volwassenenonderwijs (vavo). Ze behaalt haar vmbo-diploma.

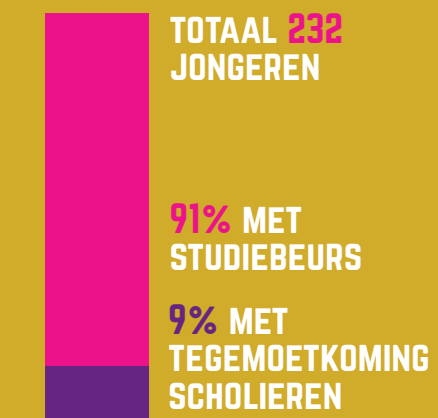
Gemotiveerd als Mirjam is, besluit ze naar het mbo te gaan. Daar krijgt ze studiefinanciering en een aanvullende beurs. Haar ouders dragen ongeveer 200 euro per maand bij. Ze ontvangt ook een eenoudertoeslag en een aanvullende lening. De eindjes knoopt ze maar nipt aan elkaar, nu ze zelfstandige woonruimte heeft en haar dochter als kool groeit. Tijd voor een bijbaantje heeft ze als alleenstaande moeder niet. Maar ze redt het. Totdat haar laptop stuk gaat.

Wat nu? Mirjam heeft snel een nieuwe laptop nodig, want dat vereist haar studie. Haar school kent geen laptopregeling en haar spaarrekening is leeg; want sparen vanuit de studiefinanciering lukt niet. Gelukkig biedt de ZEG Opstartbonus haar uitkomst. Daarbij is de afweging dat de overheid misschien wel kan uitgaan van dat elke student geld bijverdient met een baantje, voor een alleenstaande ouder met een fulltime studie is dat niet bepaald mogelijk. Daarnaast is het niet in het belang van het kind, als de ouder 's avonds en in het weekend van huis moet om te werken. Bovendien kost een oppas of de kinderopvang ook geld.

CIJFERS IN BEELD JONGEREN MET STUDIEFINANCIERING

24% (232) van de jongeren die zich bij ZEG Achterhoek in de afgelopen 4,5 jaar hebben gemeld, ontvangt studiefinanciering of een tegemoetkoming scholieren.

Van deze jongeren heeft 35% de ZEG Opstartbonus aangevraagd.

76% van de jongeren die studiefinanciering of een tegemoetkoming scholieren ontvangt, is jonger dan 23 jaar.

ZEG OPSTARTBONUS: MINDER NODIG, BLIJVEND WAARDEVOL

	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
TOTAAL	179	140	74	39
AANTAL UNIEKE JONGEREN	138	92	50	26
BEDRAG*	€ 120.000	€ 104.000	€ 65.000	€ 29.000
COFINANCIERING*	€ 71.000	€ 52.000	€ 13.000	€ 18.000
PERCENTAGE COFINANCIERING	59%	50%	20%	62%

* Totaalbedragen zijn afgerond op €1.000.

Een belangrijk instrument van ZEG Achterhoek was de ZEG Opstartbonus: ontschot budget voor jongeren die tussen wal en schip dreigden te vallen. In totaal is deze bonus ingezet voor 313 unieke jongeren. Opvallend is dat het gebruik in de loop der jaren afnam. Steeds vaker werd de oplossing gevonden binnen bestaande voorzieningen.

Tussen de start van ZEG Achterhoek in mei 2021 en eind 2025 werd in totaal € 330.000 aan opstartbonussen toegekend. In de beginperiode had ongeveer 1 op de 3 jongeren deze financiële steun nodig. In schooljaar 2024-2025 was dat gedaald naar 1 op de 5. Deze ontwikkeling hangt samen met een beter zicht van de ZEG Jongerenconsulenten op beschikbare regelingen en de mogelijkheden van deze regelingen om maatwerk te organiseren. Ook de inzet van jongerenambassadeurs - sinds medio 2024 actief bij veel partners - hebben bijgedragen aan deze verschuiving.

Samen investeren in oplossingen

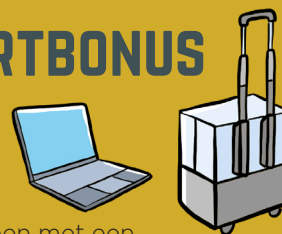
ZEG Achterhoek financierde de opstartbonussen. Daarnaast werd € 156.000 aan cofinanciering opgehaald. Denk aan bijdragen van jongeren zelf, familie, werkgevers, uitkerende instanties en fondsen zoals OplJver en landelijke armoedefondsen. Deze gezamenlijke investering vergrootte niet alleen de financiële ruimte, maar ook het draagvlak voor oplossingen.

Het gemiddelde bedrag van een ZEG Opstartbonus lag op € 736. In sommige gevallen werd de bonus meerdere keren ingezet voor dezelfde jongere.

Blik op de toekomst

Hoewel de ZEG Opstartbonus minder vaak nodig bleek, blijft ontschot budget belangrijk. Daarom is in schooljaar 2024-2025 onderzocht of een revolverend fonds mogelijk was. De conclusie: het terugvorderen van middelen bij partners is in de praktijk niet haalbaar. Het advies is dan ook om te werken met maatwerkbudgetten bij de samenwerkingspartners zelf.

ZEG OPSTARTBONUS IN CIJFERS

- 313 jongeren geholpen met een ZEG Opstartbonus
- € 330.000 totaal toegekend (2021-2025)
- Gebruik daalde van 1 op 3 → 1 op 5 jongeren
- Gemiddelde bijdrage: € 736 per jongere
- € 156.000 cofinanciering opgehaald
- Steeds vaker oplossing via bestaande voorzieningen
- Samen financieren maakt meer mogelijk: 1 + 1 = 3

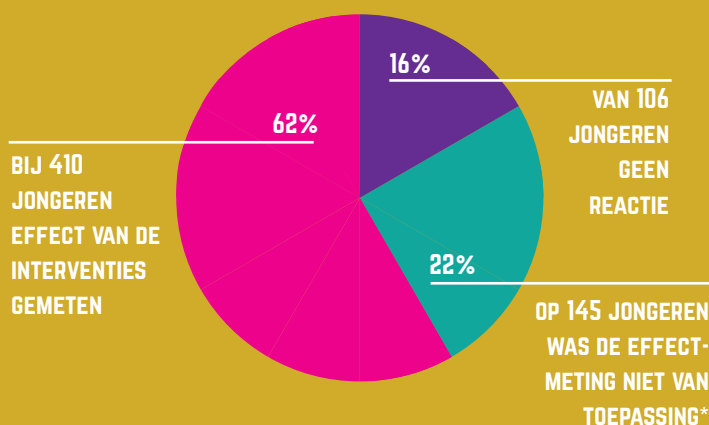
CIJFERS IN BEELD

WAT LEVERDE ZEG ACHTERHOEK OP?

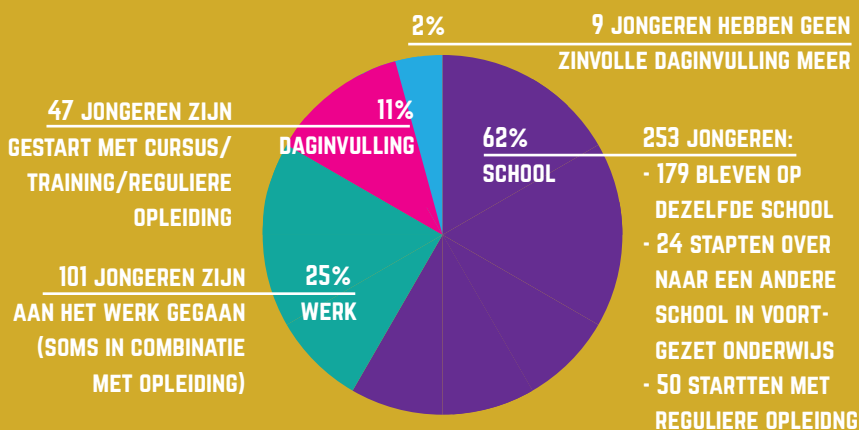
In de 3 schooljaren (2022-2023, 2023-2024, 2024-2025) hebben zich in totaal 661 jongeren bij ZEG Achterhoek aangemeld. Ieder schooljaar in deze periode is onderzoek gedaan naar de effecten van de ingezette interventies.

De belangrijkste resultaten op een rijtje...

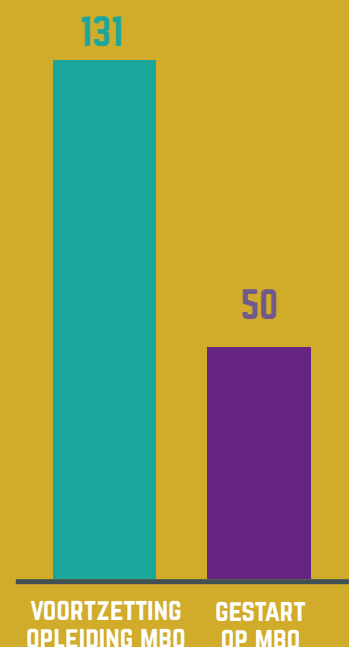
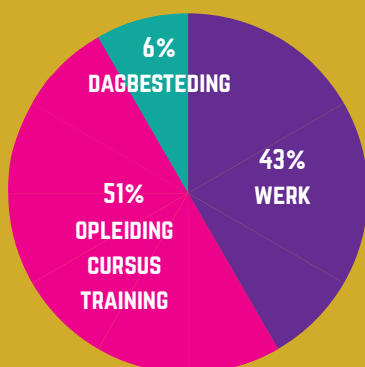
Wat is het effect van de begeleiding door de ZEG Jongerenconsulenten en de inzet van de ZEG Opstartbonus? Gingen de jongeren nog steeds naar school of waren ze nog aan het werk? Welke stap hebben ze gemaakt en was deze stap duurzaam? Van de 661 jongeren die zich bij ZEG Achterhoek hebben gemeld, kon bij 410 jongeren het effect van de interventie worden gemeten.

* Het contact met de jongere betrof alleen informatie en/of adviesgesprek, er is geen begeleiding gestart, de ZEG Opstartbonus is niet toegekend, behoorde niet tot doelgroep qua gemeente/leeftijd.

99 jongeren zonder zinvolle daginvulling zijn in de afgelopen 4,5 jaar geactiveerd.

81% van de ingezette (en gemeten) interventies bleek duurzaam. Als criterium gold dat de gerealiseerde situatie (minimaal) 6 maanden heeft voortgeduurd. Bij het (gaan) volgen van een opleiding is bekeken of het schooljaar is afgemaakt, een diploma is behaald en/of is gestart met een volgend schooljaar.

INKOMEN

SCHOOL EN WERK

WONEN

SUPPORT

WELZIJN

BEDRIJF

LIFECOACH

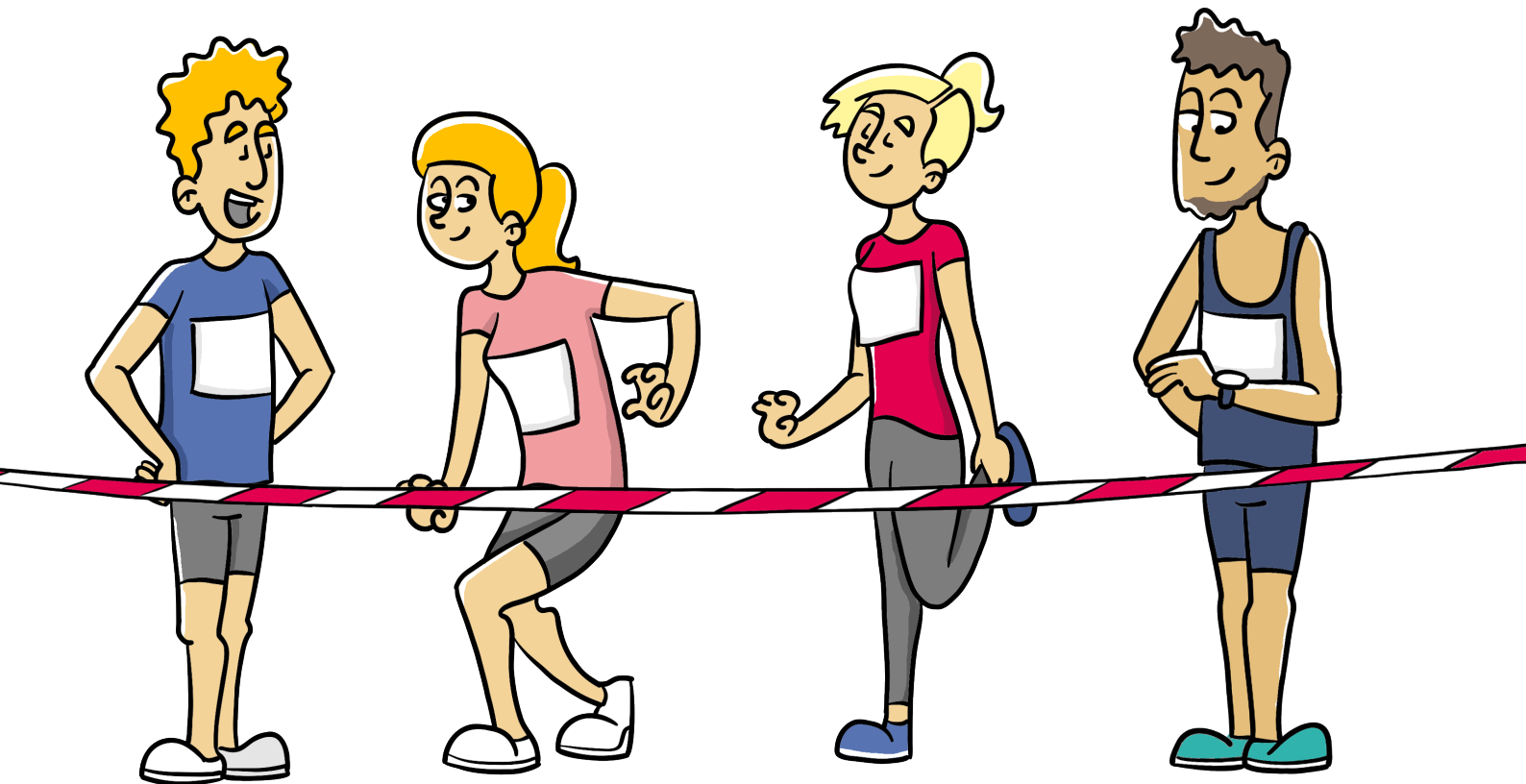
bijzondere bijstand
UWV #jeugdfonds
meedoenregeling
stichting leergeld
nbo studentenfonds
werkcewntum

SOCIALE
ONDERNEMING

VRIJWILLIGERS

STARTKWALIFICATIE GEEN GARANTIE VOOR SUCCES OP DE ARBEIDSMARKT

Het onderwijs, Doorstroompunt en andere organisaties doen er alles aan om jongeren tot het niveau van een startkwalificatie op te leiden. In veel gevallen lukt dit ook. Toch is alleen een startkwalificatie niet altijd voldoende om succesvol te zijn op de arbeidsmarkt.

Jongeren zonder startkwalificatie lopen meer kans op (langdurige) werkloosheid. Ze belanden ook eerder in het criminele circuit. Toch is alleen een havo of vwo-diploma ook niet genoeg. Een jongere heeft dan weliswaar een startkwalificatie, maar de arbeidsmarkt vraagt meer. Veel jongeren beginnen daarom met een mbo- of hbo-opleiding of een universitaire studie. Met een opleiding halen ze het maximale uit zichzelf. En als ze later werk vinden dat bij hun opleidingsniveau past, kunnen ze meer verdienen.

Soms ook kwetsbaar

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat het aantal werkloze jongeren met startkwalificatie net zo hoog is als het aantal werkloze

jongeren zonder startkwalificatie. Dus alleen de onderwijsnorm 'startkwalificatie' bepaalt niet of je loopbaan een succes wordt. Jongeren hebben ook op andere leefgebieden uitdagingen. Denk aan een ingewikkelde thuissituatie, slechte gezondheid, beperkt netwerk of financiële problemen. Kortom, genoeg redenen om ook deze groep jongeren een steuntje in de rug te bieden.

Werken in combinatie met deeltijdstudie

Veel jongeren hebben naast hun studie een (bij)baan. Dit heeft voor- en nadelen. Zo komt een jongere met een parttime hbo-opleiding niet in aanmerking voor studiefinanciering. Voordeel is dan dat deze jongere dan ook geen studieschuld opbouwt. Maar als werkende jongeren hun baan verliezen, lopen ze wel snel financieel vast. Want de kosten voor studie en levensonderhoud lopen door, terwijl ze vaak maar korte tijd recht hebben op een WW-uitkering. Uitkerende instanties bepleiten vooral uitstroom naar werk, maar dit is niet altijd het beste voor de jongere zelf.

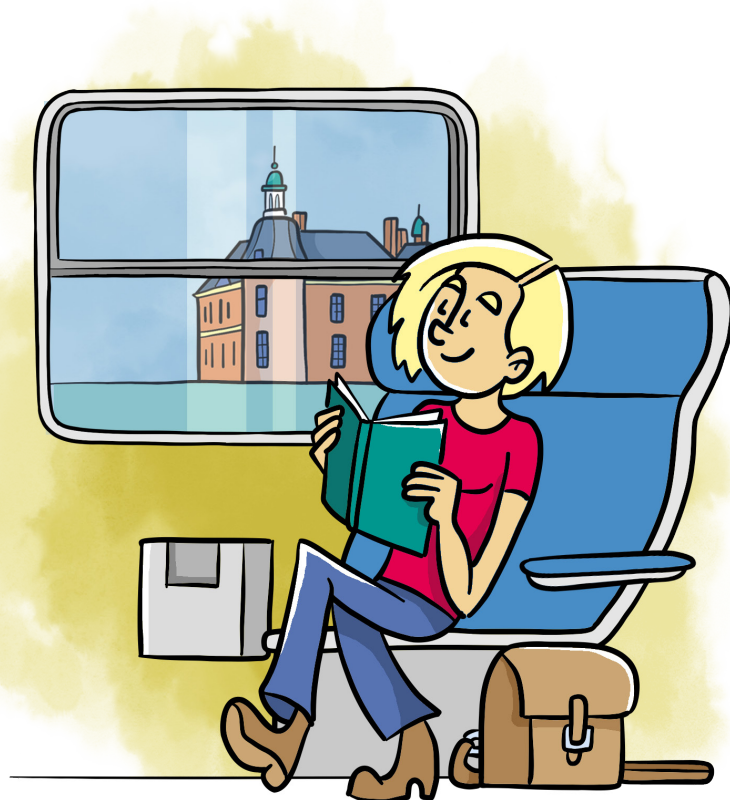
EEN FINANCIËEL STEUNTJE IN DE RUG

Daniëlle (21) kampt met een chronische aandoening, waardoor ze veel pijn heeft. Als het echt niet meer gaat, meldt ze zich ziek op haar werk. Ze komt in de Ziektewet. Als ze een opleiding gaat volgen, komt ze financieel in de knel.

Terugkeer naar haar werk blijkt voor Daniëlle lastig. Daarvoor heeft ze te veel lichamelijke klachten. Gelukkig krijgt ze de kans om vanuit de Ziektewet een opleiding te volgen aan de HAN University of Applied Sciences. Deze opleiding duurt twee jaar. Omdat het een deeltijdopleiding is, krijgt Daniëlle geen studiefinanciering. Dat is in eerste instantie geen probleem, want ze heeft haar uitkering uit de Ziektewet. Maar als ze na twee jaar Ziektewet een afwijzing krijgt voor de WIA, wordt dat wel een probleem.

Omdat de Ziektewet is afgelopen, vallen deze inkomsten voor Daniëlle weg. Vanwege haar studie heeft ze geen recht op een Participatiewet-uitkering. Daniëlle probeert van alles, maar ze komt voor geen enkele financiële regeling in aanmerking. Niet voor een studietoelage vanuit de sociale dienst en ook niet voor een scholingsvoucher, want ze is al met haar opleiding begonnen.

Daniëlle woont in een beschermd wonen omgeving en ontvangt 60 euro leefgeld per maand. Van haar ouders krijgt ze geen financiële ondersteuning meer, omdat ze inmiddels 21 jaar is. Ze probeert naast haar school en stage wat geld bij te verdienen, maar door haar chronische klachten lukt dat nauwelijks. Gelukkig schiet ZEG Achterhoek haar met de ZEG Opstartbonus te hulp.

Zo kan ze het lesgeld en haar reiskosten betalen en toch haar opleiding afmaken. Inmiddels heeft ze haar diploma gehaald en is ze aan de slag als ervaringsdeskundige in de zorg.

CIJFERS IN BEELD JONGEREN MET STARTKWALIFICATIE

Van de jongeren die zich bij ZEG Achterhoek hebben gemeld, heeft 41% (349) een startkwalificatie.

Van de jongeren met startkwalificatie vroegen 103 jongeren (30%) een ZEG Opstartbonus aan.

INTERVIEW

“WE KIJKEN NIET EERST NAAR EEN UITKERING, MAAR NAAR WERK EN PERSPECTIEF”

Voor jongeren die vastlopen richting werk of opleiding, is Marjon Peet vaak een van de eersten die naast hen gaat staan. Als werkcoach en jobcoach bij de gemeente Montferland begeleidt zij jongeren die ondersteuning nodig hebben om stappen te zetten naar werk, inkomen en meer zelfstandigheid. “De vraag is eigenlijk altijd: wat kun jij al en wat heb je nodig om verder te komen?”

Marjon werkt zes jaar bij de gemeente Montferland. “Jongeren melden zichzelf bij ons. Maar vaker worden ze aangemeld via school, een bewindvoerder of een andere partij. We starten altijd met een kennismakingsgesprek”, vertelt ze. “Tijdens dit gesprek brengen we breed in beeld wat er speelt. Niet alleen werk of school, maar alle

leefgebieden. Want de belangrijkste vraag is: waarom lukt het iemand niet om zelfstandig verder te komen?”

Niet alleen een baan, maar ook basis op orde

Dat breed kijken is volgens Marjon onmisbaar. Haar ervaring is dat jongeren zich vaak met een ogenschijnlijk simpele vraag melden: help mij aan werk of een passende opleiding. Maar daaronder ligt vaak meer. Problemen thuis, mentale klachten, overprikkeling, schulden, onzekerheid of simpelweg het ontbreken van iemand die meedenkt. “Samen met de jongeren gaan we op zoek naar een passende werkplek, al dan niet betaald”, zegt ze. “Soms is eerst een werkfit-traject nodig of komen we uit op een combinatie met een opleiding. En soms blijkt dat er ook iets anders moet

gebeuren, bijvoorbeeld ambulante begeleiding, hulp bij financiën of extra ondersteuning op school of op de werkplek.”

Denken vanuit kansen

In Montferland wordt daarbij bewust vanuit kansen gedacht. “Wij zeggen tegen de jongeren: ‘Je komt hier niet om geld te vragen, je komt hier voor hulp bij werk en bij het verdienen van je eigen inkomen’. Werk is vaak meer dan inkomen alleen. Het geeft ritme, zelfvertrouwen en het gevoel dat je meedoet.”

Korte lijnen

Binnen de gemeente Montferland zijn alle disciplines in één team ondergebracht. “We weten elkaar makkelijk te vinden en kennen elkaar goed. Daardoor kunnen we snel schakelen. Als er bijvoorbeeld budgetcoaching nodig is of contact met het sociaal team, dan is die verbinding snel gelegd.” Die

verbindende rol is een belangrijk onderdeel van haar werk. Marjon ziet zichzelf dan ook niet alleen als coach, maar ook als iemand die jongeren, organisaties en regelingen met elkaar in contact brengt. “Soms is een telefoontje, een mailtje of het juiste contact al genoeg om de jongere verder te helpen.”

Buiten de gewone paden

Met ZEG Achterhoek heeft Marjon op twee manieren contact. Soms melden jongeren zich eerst bij de ZEG Jongerenconsulenten en blijkt voor de oplossing de gemeente nodig. Soms klopt Marjon bij ZEG Achterhoek aan als meer nodig is dan zij vanuit de gemeente kan bieden. “ZEG Achterhoek komt bij ons vooral in beeld bij jongeren die tussen wal en schip dreigen te raken. Of bij vragen waarvoor we zelf niet direct een passend antwoord hebben”, legt ze uit. “Soms gaat het om cofinanciering van iets bijzonders, soms om versnelde psychologische hulp, psycho-educatie of een praktische oplossing die buiten de gewone paden valt.”

De kracht van ZEG Achterhoek

Volgens Marjon zit de kracht van ZEG niet alleen in geld of voorzieningen, maar juist ook in het netwerk

en het meedenken. “We hebben allebei ons netwerk, dat brengen we geregeld met elkaar in verbinding. Bijvoorbeeld een jongere die bij ZEG Achterhoek komt voor een laptop. Daarvoor kan ik het lijntje leggen met ons financieel loket. Samen heb je een veel groter netwerk. Daardoor kun je sneller schakelen en creatiever kijken naar wat mogelijk is.”

Jongeren en de vragen zijn veranderd

Marjon ziet dat de problematiek van jongeren ingewikkelder is geworden. “Er spelen veel meer mentale klachten dan vroeger. Niet alleen autisme of ADHD, maar ook depressie, verslaving, overprikkeling,

**“WERK IS VAAK MEER
DAN INKOMEN ALLEEN.
HET GEEFT RITME,
ZELFVERTROUWEN
EN HET GEVOEL DAT
JE MEEDOET”**

MARJON PEET - GEMEENTE MONTFERLAND

angst of een combinatie daarvan. Het leven is complexer geworden. Jongeren moeten in veel werelden tegelijk hun weg vinden.” Dat vraagt volgens haar ook iets van professionals. “Je hoeft niet alles te snappen, maar je moet wel openstaan voor iemands werkelijkheid. Zonder oordeel kijken, goed luisteren en steeds weer zoeken: wat helpt deze jongere nu echt?”

Samen het verschil maken

Die andere kijk kan veel verschil maken, ziet Marjon in de praktijk. Zoals bij een jongere die via ZEG Achterhoek in de ICT-opleiding van WerkRaad was gekomen. Marjon: “WerkRaad kwam bij mij, omdat het geldpotje op was. Al snel bleek deze jongere thuis ook uitdagingen te hebben. Dus hebben we gezorgd voor ambulante begeleiding. Inmiddels heeft deze jongere een mooie baan bij een scholengemeenschap. We hebben voor de jongere de eerste goede dingen laten gebeuren. Dan zie je wat er gebeurt als iemand ontdekt: ik kan dit dus wél.” Precies daar draait het volgens Marjon om. “We kunnen niet de hele wereld veranderen. Maar we kunnen wel voor die ene jongere het verschil maken.”

PASSEND WERK IS NIET ALTIJD VANZELFSPREKEND

Veel jongeren zoeken vanaf hun middelbareschooltijd een bijbaantje. Als ze daarna naar het mbo, hbo of de universiteit gaan, houden ze vaak dat baantje erbij. Regelmatig combineren ze het werk met een stageplaats of leerwerkplek. Zodra een jongere klaar is met school of studie, zoekt hij/zij een 'echte' baan. Een werkplek die past bij de studie. Meestal verloopt dit proces heel natuurlijk en past de nieuwe baan goed bij de jongere. In een aantal situaties loopt het anders. Het lukt de jongere bijvoorbeeld niet om passend werk te vinden. Als het anders loopt, heeft dit vaak te maken met de persoonlijke situatie van de jongere.

Veel jongeren hebben naast hun studie een bijbaantje nodig om financieel rond te komen. De studiefinanciering en eventuele bijdrage van hun ouders is niet genoeg. Voor jongeren die in deeltijd studeren, is de uitdaging nog groter. Deze groep ontvangt namelijk geen studiefinanciering.

Onbetaalde stage belemmert

Niet alle jongeren krijgen tijdens hun stage een vergoeding. Ook worden de reiskosten niet altijd vergoed. Dan kan de stageperiode voor de jongere financieel pittig zijn. Want als ze op stage zijn, kunnen ze niet werken. Ze houden aan het einde van hun geld een

stukje maand over, terwijl ze daar zelf niets aan kunnen doen.

Beperkte zelfredzaamheid

Daarnaast is het niet voor elke jongere even gemakkelijk om te solliciteren. Soms heeft een jongere de vaardigheden die hiervoor nodig zijn, nooit geleerd. Het gebeurt ook regelmatig dat een jongere tijdens het sollicitatiegesprek net iets anders overkomt en daardoor niet altijd goed wordt begrepen door een werkgever. Vooral jongeren met autisme of ADHD hebben hier last van.

Jongere blijft 'hangen' in bijbaan

Het gebeurt regelmatig dat een bijbaan gewoon werk wordt. Zeker als solliciteren op een beter passende baan niet lukt. Jongeren vragen niet gemakkelijk ondersteuning om verder te komen. Vragen ze er wel naar, dan wordt die hulp vaak afgewezen omdat ze al werk hebben. Hierdoor blijven deze jongeren werken in banen die niet of maar net boven het wettelijk minimumloon uitkomen. Een dergelijke baan motiveert op langere termijn niet. Ook past het werk vaak niet bij de kwaliteiten van de jongere. Jongeren die niet bij hun ouders wonen, komen dan regelmatig in financiële problemen.

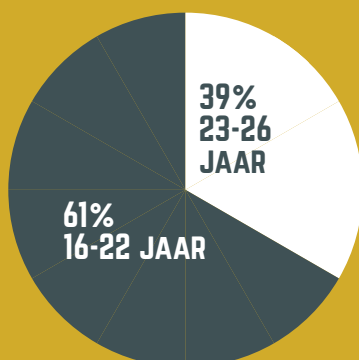
DANKZIJ DE JUISTE HULP HEEFT JIM EEN TOEKOMST

CIJFERS IN BEELD WERKENDE JONGEREN

244 jongeren (24%) van de jongeren die zich bij ZEG Achterhoek melden, hebben inkomsten uit werk.

Van de groep werkende jongeren heeft 29% de ZEG Opstartbonus aangevraagd.

61% van de werkende jongeren was jonger dan 23 jaar

Jim (19) komt in 2023 met zijn moeder vanuit de Nederlandse Antillen naar Nederland. Zijn moeder besluit niet veel later weer terug naar de Antillen te gaan. Jim zelf belandt in de crisisopvang. Hij pakt de aangeboden hulp met beide handen aan...

Gelukkig kan Jim met een beetje hulp vanuit de crisisopvang aan het werk bij de supermarkt in de buurt. Dat levert hem enig perspectief op, waardoor hij terecht kan bij Jongeren Opvang Doetinchem (JOD). Jim krijgt hier een eigen kamer. Het inkomen van de supermarkt heeft hij vrijwel volledig nodig voor de vaste lasten. Jim blijkt een slimme jongen met toekomstdromen. Hij wil graag de zorg in. Daarom schrijft hij zich in voor de opleiding Zorg & Welzijn (niveau 2) bij het Graafschap College / Mijn School. Om Jim nog een stapje op weg te helpen, meldt JOD hem aan bij ZEG Achterhoek. De ZEG Opstartbonus blijkt een uitkomst, want met de voucher kan hij een fiets aanschaffen. Ook legt de ZEG Jongerenconsulent voor Jim het contact met de sociaal raadslieden en het mbo-studentenfonds. Hier kijken ze of Jim een bijdrage kan krijgen voor de aanschaf van studiemiddelen, zoals boeken, licenties en een leenlaptop. Zo kan Jim onbezorgd met zijn opleiding starten.

VERSCHILLENDE MANIEREN OM NA EEN UITKERING VERDER TE KOMEN

Sommige jongeren ontvangen een uitkering van een sociale dienst of het UWV. Toch lukt het deze jongeren niet altijd een goede vervolgstap te zetten. De veronderstelling is dat met een uitkering automatisch de begeleiding richting een baan of passende opleiding of training is geregeld. Dat is niet altijd het geval. Een cursus kan te duur zijn, de stap blijkt niet kansrijk richting werk of de jongere is er nog niet (mentaal) aan toe.

Het is logisch dat de aandacht zich bij jongeren met een uitkering vaak richt op uitstroom naar werk. Een eigen inkomen uit werk is immers het 'hoogste goed' op de participatieladder en de uitkering kan worden gestopt. Toch kan een werkervaringsplek, een vervolgopleiding of training soms een goede tussenstap zijn voor een jongere. Het behalen van een startkwalificatie is tenslotte ook een wettelijk streven. Met een werkervaringsplek ontdekt de jongere in de praktijk wat wel of niet bij hem/haar past. Een opleiding kan uiteindelijk leiden tot meer mogelijkheden en een hoger inkomen.

Vaak stoppen jongeren met hun opleiding door persoonlijke omstandigheden. Ze hebben een verkeerde

richting gekozen, zijn niet meer gemotiveerd voor school, het zit financieel tegen, een relatie loopt stuk of er is in het gezin van alles aan de hand. Het kost tijd om uit te vinden waar een jongere weer voor kan gaan en wat het beste bij de jongere past.

Een opleiding in combinatie met werk

Om allerlei redenen stoppen jongeren met hun opleiding en belanden ze in een uitkering. Pas later komen ze tot het inzicht dat ze wellicht toch beter hun opleiding hadden kunnen afronden. Deze jongeren zijn soms erg gemotiveerd om alsnog een opleiding te volgen, maar willen liever niet terug naar een reguliere fulltime opleiding. Een (andere) opleiding via de Beroeps Begeleidende Leerweg (bbl-traject) werkt vaak beter. Dan combineert de jongere een volwaardige baan met een opleiding(sdag).

Kortdurende trainingen of cursussen

Vaak kan een kortdurende training of cursus, al dan niet in combinatie met een werkervaringsplek, net dat beetje extra bieden. Ook dat is een oplossing die niet alleen voor de jongere interessant is, maar óók voor een werkgever.

DANKZIJ CO-FINANCIERING TOCH EEN OPLEIDING

CIJFERS IN BEELD JONGEREN MET EEN UITKERING

161 jongeren (15%) die zich in de afgelopen 4,5 jaar hebben gemeld bij ZEG Achterhoek, ontvangt een uitkering. Bij de UWV-uitkeringen is de groep jongeren met een Wajong/WIA-uitkering is het grootst.

54 jongeren (34%) met een uitkering heeft in deze periode een ZEG Opstartbonus aangevraagd.

Jessie (19) wil dolgraag starten met de opleiding hondentrimmen. Ze woont op zichzelf en krijgt begeleiding vanuit de Wmo. Ze krijgt geen uitkering en heeft geen geld voor een opleiding. Ten einde raad klopt ze aan bij ZEG Achterhoek.

Het contact van Jessie met haar ouders is moeizaam. Ook al zijn ze wettelijk nog financieel verantwoordelijk voor haar, ze dragen niet bij in haar kosten. Om toch inkomen te hebben, werkt Jessie bij een hondentrimsalon. Ze krijgt er alleen een stagevergoeding, maar het werk bevalt haar en maakt haar juist extra gemotiveerd om door te leren. Omdat Jessie niet weet hoe ze de opleiding kan betalen, meldt ze zich via de website bij ZEG Achterhoek. De ZEG Jongerenconsulent neemt contact met haar op en ziet wél mogelijkheden. Zeker als blijkt dat de trimsalon Jessie een contract van 12 uur per week (met salaris) wil aanbieden zodra ze haar diploma heeft.

Dat vooruitzicht geeft de doorslag: de jongerenconsulent krijgt het voor elkaar dat de sociale dienst de opleidingskosten voor Jessie vergoedt. Voor de benodigde materialen zet de jongerenconsulent de ZEG Opstartbonus in. De opleiding stemt in met deze co-financiering. Zo zet Jessie tóch een belangrijke stap richting een betaalde toekomst in het vak waar ze blij van wordt.

INTERVIEW

“EEN DIPLOMA MOET NIET STUKLOPEN OP GELDZORGEN”

Op het Graafschap College kunnen studenten met heel verschillende vragen terecht bij sociaal raadvrouw Sherida Prijor van Buurtplein in Doetinchem. Van een kapotte laptop tot vragen over studiefinanciering, van schulden tot problemen thuis. “De drempel moet zo laag mogelijk zijn. Studenten moeten gewoon kunnen binnenlopen met hun vraag.”

Sherida werkt inmiddels tien jaar op het Graafschap College. Ooit begon haar rol klein. “Er kwam een vrijwilliger op school die veel sociaal-juridische vragen kreeg van studenten. Maar die vragen werden steeds ingewikkelder. Toen is besloten om daar een professional bij te betrekken.”

Van klein potje naar structurele ondersteuning

In die periode ontstond een fonds voor studenten die hun opleiding dreigden te moeten stoppen door geldproblemen. “We werkten samen met lokale fondsen die zagen dat er steeds vaker aanvragen kwamen voor

bijvoorbeeld laptops, boeken of materialen. Dat zijn best grote bedragen. Samen hebben we toen een klein potje gemaakt om studenten in schrijnende situaties te helpen.” Het fonds groeide uit tot een structurele voorziening. Ook kwam er landelijk budget voor mbo-studenten die nog geen studiefinanciering ontvangen. “Daardoor konden we ineens veel meer studenten ondersteunen”, vertelt Sherida. Niet elke student die aanklopt heeft hetzelfde probleem. “Sommige jongeren komen uit gezinnen waar nauwelijks geld is. Anderen hebben simpelweg nooit geleerd hoe ze met geld moeten omgaan.”

Soms een financieel duwtje, soms een spiegel

Sherida vervolgt: “Het gesprek begint vaak met: waar gaat je geld eigenlijk naartoe? Soms blijkt dat een student elke maand best wat overhoudt, maar dat gewoon niet doorheeft. Dan voeren we een eerlijk gesprek. Als je 500 euro per maand overhoudt, waarom zit je hier dan met een probleem? Kun

je misschien toch een beetje sparen, waardoor je uiteindelijk een eigen laptop kunt kopen?" Er zijn ook studenten voor wie de situatie echt ingewikkeld is. "Soms komt een student uit een gezin dat in de schuldsanering zit of moet de student financieel bijdragen aan het gezin. Dan kijken we hoe we kunnen helpen. Het doel is altijd hetzelfde: belemmeringen weghalen, zodat de student zijn of haar opleiding kan afmaken."

“HET GAAT OM BELEMMERINGEN WEGHALEN, ZODAT DE STUDENT ZIJN OF HAAR OPLEIDING KAN AFMAKEN”

SHERIDA PRIJOR - SOCIAAL RAADSVROUW

Praktische hulp

De hulp kan heel praktisch zijn. "Bijvoorbeeld wanneer een student de kosten voor boeken niet kan betalen of een laptop nodig heeft, maar daarvoor geen geld heeft", schetst Sherida. "We zoeken naar een oplossing en praten ook altijd met ze over sparen en plannen. Het gaat niet alleen om het oplossen van het probleem van vandaag, we willen studenten ook iets meegeven voor later." Naast financiële vragen krijgt Sherida ook vragen over heel andere onderwerpen: huurcontracten, werk, toeslagen of belastingzaken. "Eigenlijk alles wat met geld en regels te maken heeft", zegt ze.

De link met ZEG Achterhoek

Voor sommige situaties is meer nodig dan wat binnen de school mogelijk is, zoals bij financiële problemen. Dan kan ZEG Achterhoek een oplossing zijn. Sherida herinnert zich nog een student met een zwaar verleden. "Hij was dakloos geweest en had met verslaving geworsteld. Uiteindelijk had hij zijn leven weer op de rit en wilde hij zijn opleiding opnieuw oppakken. Hij was enorm gemotiveerd, maar zat nog midden in het afbetalen van zijn schulden. Daardoor kon hij het schoolgeld niet betalen." Via ZEG Achterhoek werd een oplossing gevonden. "Daardoor kon hij zonder extra stress aan het schooljaar beginnen. Zo'n moment kan echt een positieve boost geven aan iemands leven."

Een nieuwe start voor een student

Volgens Sherida vullen de sociaal raadslieden en ZEG Achterhoek elkaar in deze situaties goed aan. "Door de financiële belemmeringen weg te nemen, maken we het mogelijk dat een student toch zijn/haar opleiding kan starten of afronden." De sociaal raadsvrouw

benadrukt dat niet iedere jongere hulp nodig heeft. "Het grootste deel van onze studenten redt het prima", zegt ze. "Maar voor de groep voor wie het echt lastig is, is het belangrijk dat er ondersteuning is. Wij kijken altijd wat

voor een jongere eventueel nog meer nodig is en wie dat het beste kan doen. Bijvoorbeeld het jongerenwerk of ZEG Achterhoek. Het is goed dat er plekken zijn waar de jongeren terecht kunnen."

WAT DOET EEN SOCIAAL RAADSVROUW?

Een sociaal raadsvrouw helpt mensen bij vragen over regels, geld en rechten. Denk aan onderwerpen zoals uitkeringen, toeslagen, schulden, studiefinanciering of huur. Op het Graafschap College kunnen studenten één dag per week terecht bij sociaal raadsvrouw Sherida. Zij kijkt samen met studenten naar hun situatie en helpt problemen op te lossen voordat ze groter worden. Zo geeft ze uitleg over regels en voorzieningen, vult ze samen met de jongere formulieren in of helpt ze bij aanvragen. Ze kijkt met studenten mee naar inkomsten en uitgaven, helpt bij contact met instanties en verwijst naar andere organisaties als er meer ondersteuning nodig is. Het belangrijkste doel: belemmeringen wegnemen, zodat studenten hun opleiding kunnen afmaken.

TIPS EN ADVIEZEN VOOR PROFESSIONALS

Maak het voor jongeren makkelijk om binnen te stappen. Zorg voor een laagdrempelige route naar een gesprek over hun toekomst, los van een uitkering of hulp.

Verwacht niet dat jongeren de weg kennen. Veel jongeren (en ouders) weten niet welke voorzieningen er zijn.

BIED EEN LAAGDREMPELIGE ROUTE AAN VOOR ONDERSTEUNING BIJ HET VINDEN VAN WERK.

Sommige jongeren hebben negatieve ervaringen met instanties. Herstel hun vertrouwen.

Zet in het gesprek met de jongere eventueel instrumenten in, zoals beroepskeuzetesten, training sollicitatievaardigheden.

BESPREEK DE VIJF LEEFGEBIEDEN (BIG 5) NETWERK/SUPPORT, INKOMEN, SCHOOL/WERK, WELZIJN EN WONEN. BRENG SAMEN MET DE JONGERE IN KAART WAT HIJ/ZIJ NODIG HEEFT OM VERDER TE KOMEN EN BEDENK:

SOMS IS EEN OPLEIDING DUURZAMER OF EEN BETERE STAP DAN WERK.

SUCCESS VRAAGT MEER DAN INKOMEN, EEN STEUNEND NETWERK, STABIELE THUIS — EN WOONSITUATIE EN EVENTUEEL EEN BUDDY HELPEN ENORM.

TOEGANG TOT ICT (INCLUSIEF MICROSOFT OFFICE) IS ESSENTIEEL.

Kijk goed naar de timing van de inkomsten en uitgaven. (Studie)kosten komen vaak vooraf en toeslagen en uitkeringen worden vaak achteraf betaald.

Neem niet zomaar aan dat jongeren voor een uitkering komen. Vraag eerst welke ondersteuning ze nodig hebben, zeker als de jongere nog geen 21 jaar is. Oftewel: ANNA = altijd navragen, nooit aannemen.

OVERWEEG INDIVIDUELE STUDIETOESLAG IN TE ZETTEN EN/OF DE BIJ ZONDERE BIJ STAND RUIMER TOE TE PASSEN.

Let op de thuissituatie. Kijk ook naar de (financiële) situatie van ouders én de jongere zelf.

Wees alert bij jongeren die niet meer thuis (kunnen) wonen of begeleid wonen.

Gelijke kansen vragen om maatwerk. Behandel jongeren ongelijk om recht te doen aan hun situatie. Maak een onderbouwde uitzondering. Durf onderbouwd af te wijken van de standaard.

Kijk naar voorliggende voorzieningen (armoede)regelingen, wijk- en sociale teams, sociale diensten, scholen, MBO Studentenfonds, Opijver, WerkgeversServicepunt Achterhoek, Werkcentrum Achterhoek, etc.) en gebruik elkaars expertise.

ONTWIKKEL EEN MEEDOENARRANGEMENT 2.0

- Neem hierin (deelbetaling voor) een laptop en eventueel het internetabonnement op.
- Verhoog de leeftijd om voor de regeling in aanmerking te komen naar bijvoorbeeld 23 jaar.
- Verhoog het maximale inkomen tot bijvoorbeeld 130% van het sociaal minimum.

HEB EXTRA AANDACHT VOOR JONGEREN

- Die geen stagevergoeding en/of reiskostenvergoeding ontvangen.
- In laagbetaalde banen.
- Met weinig werknemersvaardigheden (o.a. communicatief).
- Zonder sterke financiële positie (o.a. schulden).
- Die er alleen voor staan.

ZEG

SAMENWERKINGSPARTNERS
OVER

ZEG ACHTERHOEK

"Via ZEG Achterhoek zijn bijna 1.000 jongeren bereikt die anders buiten beeld bleven. De hoge duurzame uitstroom bewijst: deze aanpak werkt. Borging binnen Leren Werkt is dan ook essentieel."

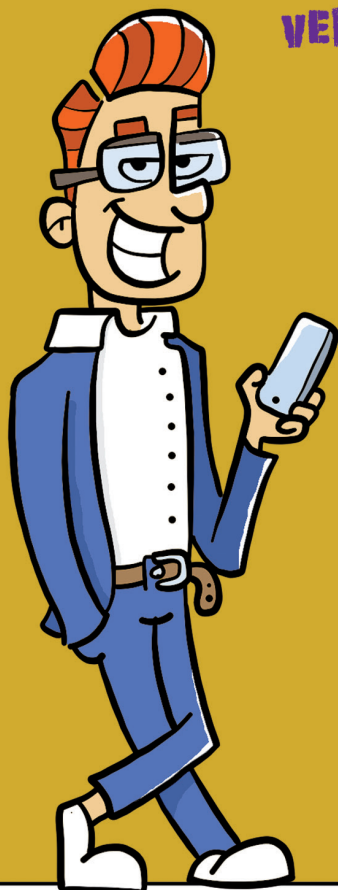

"ZEG Achterhoek heeft de samenwerking rond kwetsbare jongeren zichtbaar versterkt. Juist bij deze doelgroep is een integrale aanpak én structurele borging cruciaal."

**FIJN DAT ER EEN PARTIJ IS DIE
MEEDENKT IN MAATWERK,
ZODAT JONGEREN WEER
VERDER KUNNEN.**

"ZEG Achterhoek laat zien hoe krachtig domeinoverstijgend samenwerken is. Tegelijk blijft het lokaal vinden van de juiste contacten soms een uitdaging. Dit is een belangrijk leerpunt voor de toekomst."

"ZEG Achterhoek staat garant voor inzet met passie, grote betrokkenheid en een brede blik op de uitdagingen die Achterhoekse jongeren ervaren. Hierdoor hebben al veel jongeren mooie stappen kunnen zetten in hun ontwikkeling. De uitdaging blijft wel: maatwerk goed verankeren in reguliere dienstverlening."

AMBLANT ONDERWIJS BEGELEIDING AOG ZORG AT EASE

AUTOGARAGE SCHOLTEN BATAAF COACHING BEWINDVOERDERS

BUDGETBEHEER BUURTPLEIN BVFO GEM. DOETINCHEM B.V.O DE GRAAFSCHAP

CENTRAAL ORGAAN OPVANG ASIELZOEKERS COA COACHING BERNADET SWEE—

NEN COMPLEET ZORG ACHTERHOEK DAILY WOMANS WEAR DE LICHTENVOORDE DE POST DE SPEELKUNST

DOEZORG DRICOM EIGEN KRACHT CENTRALE ENTREA LINDENHOUT ESTINEA FIJNDER GEMEENTE

AALTEN GEMEENTE BERKELLAND GEMEENTE BRONCKHORST GEMEENTE DOETINCHEM GEMEENTE

MONTFERLAND GEMEENTE OOST GELFE GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK GEMEENTE

WINTERSWIJK GLOBE WERKGEVER GRAAFSCHAP COLLEGE HET SCHAKELHUIS HIER ZORG

HUBERFROOS GGNET IJSSELSTEK IRIS ZORG IRISZORG FACT ISK METZO COLLEGE

JC AMPHION CULTUURBEDRIJF JEUGDLOKET OOST GELFE JIMMYS JOUW UNIT JS

SCHOENEN KE—ZORG KREKEL AUTISME COACHING LABO RIJN LEERWERKLOKET

LEGER DES HEILS LERENWERK LIFECOACHING AAN MAXX ONDERWIJS MOEDER &

KINDHUIS PLUFDYN NIDOS OPIJVER PARDIJS BEGELEIDING PASSION

PC SPEED PENTAIR WINTERSWIJK PLATFORM ARMOEDEBESTRIJDING DOETINCHEM PAD

POLITIE PRAKTIKON PRONOVA RECLASSERING RIWIS SA—NET

SCHAKELHUIS FMC/DOORSTROOMPUNT SCHULDHULPVERLENING SIUS SOCIAAL

RAADSLIEDEN BUURTPLEIN SOCIAAL RAADSVROUWEN SENSIRE SOCIAAL WIJ KTEAM BERKELLAND

STICHTING JONGERENOPVANG DOETINCHEM SJOOD STICHTING IVB INDIV.

VERTEGENW. EN BEHEER STICHTING VEIDA STOER SYMBIONT.B. EVENTS

TECHNIEK PRAKTIJK CENTRUM TUSSENSTAPHUIS ULENHOF COLLEGE UWV

WERKCENTRUM ACHTERHOEK WERKRAAT WORKMATE COMPANY

VAN DAL MANNENMODE YOIN

ZEG

Tot ziens!

ZEG Achterhoek heeft z'n waarde afgelopen jaren dubbel en dwars bewezen. ZEG Achterhoek gaat daarom verder onder de vlag van LerenWerkt. Dit is het regionale team waar ook het Doorstroompunt onder valt.

De website van ZEG Achterhoek blijft gewoon in de lucht en de ZEG Jongerenconsulenten blijven klaarstaan voor jongeren in de Achterhoek met behoefte aan een extra steuntje in de rug.

**LEREN
WERKT**

www.zegachterhoek.nl